

Předškolní pedagogika. Učitelství pro mateřské školy.

Tematické okruhy z českého jazyka pro bakalářskou státní závěrečnou zkoušku

1. Řeč a jazyk. Český národní jazyk a jeho útvary. Jazykověda.
2. Vývoj českého jazyka, slovanské jazyky a jazyky Evropy.
3. Písmo, pravopis, Pravidla českého pravopisu.
4. Verbální a neverbální komunikace. Mluvení – fyziologie a analýza.
5. Hlávky, jejich artikulace a klasifikace.
6. Fonologie. Distribuce fonémů, střídání hlásek, změny hlásek.
7. Ortoepie. Ortofonie jako součást ortoepie. Ortoepická pravidla spojování hlásek.
8. Slovní přízvuk. Zvukové prostředky větné.
9. Ortoepie a pravopis slov přejatých. Tendence ve výslovnosti vlastních přejatých jmen. Výslovnostní styly.
10. Rozvoj vyjadřování dětí předškolního věku. Cvičení na rozvoj výslovnosti a vyjadřování.
11. Psychická příprava k řečnickému projevu.
12. Hlasová technika. Modulace, frázování, tempo řeči – s ohledem na dětského posluchače.
13. Útvary národního jazyka. Jazyková správnost řečnických projevů. Jejich přiměřenost komunikační situaci.
14. Funkční styly.
15. Slohové útvary v řečnickém procesu a jejich charakteristika.
16. Antické řečnictví. Nejdůležitější představitelé, jejich názory a pojetí rétoriky.
17. Teorie argumentace. Řečnické triky a „falešné“ argumenty.
18. Komunikační maximy. Etické maximy.
19. Praktická výchova k rétorice. Způsoby budování klíčových kompetencí: k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, činnostní a občanské.
20. Postavení jazykové výchovy ve výchovném procesu MŠ; úkoly jazykové výchovy.
21. Metody a formy práce vhodné pro rozvíjení dětského vyjadřování v předškolním věku.
22. Prostředky jazykové výchovy v MŠ a jejich analýza.
23. Význam diagnostikování jazykového vyjadřování. Zásady a metody diagnostikování.
24. Charakteristika základních typů poruch dětské řeči; vhodné metody a prostředky jejich odstraňování.
25. Struktura slovní zásoby. Vztah mezi slovem a obsahem pojmu; slova příbuzná, nadřazená a podřazená. Hry se slovy.
26. Způsoby prohlubování a rozšiřování slovní zásoby u dětí v předškolním věku. Synonyma, antonyma, homonyma. Paronyma.
27. Frazeologie a rozšiřování slovní zásoby. Způsoby využití rčení, přirovnání, přísloví.
28. Zvláštnosti tvoření slov u dětí v předškolním věku. Metody rozvíjení tvoření slov v MŠ.
29. Osvojování mluvnického systému dítětem. Typické mluvnické chyby dětí, nespisovné vlivy. Jazyková hra jako metoda procvičování gramatické správnosti.
30. Význam motivace v jazykové výchově. Didaktická hra jako jeden ze způsobů motivace.
31. Specifika plánování jazykové výchovy v MŠ.

Literatura ke státní bakalářské zkoušce:

- BYTEŠNÍKOVÁ, I. *Komunikace dětí předškolního věku*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2012, 236 s. ISBN 978-80-247-3008-0
- CANFIELD, J., WELS, H. C. *Hry pro zlepšení motivace a sebepojetí žáků*. Praha: Portál, 1995.
- ČECHOVÁ, M., KRČMOVÁ, M., MINÁŘOVÁ, E. *Současná stylistika*. Praha: Nakl. Lidové noviny, 2008, 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4.
- FIŠER, R. *Učíme děti myslet a učit se: praktický průvodce strategiemi vyučování*. Praha: Portál, 1997.
- HUBÁČEK, J. a kol. *Čeština pro učitele*. [Odry]: Vade mecum Bohemiae, 2010. 375 s. ISBN 978-80-86041-37-7.
- JEČNÁ, K. *Nuda při češtině? Ani nápad!* Praha: Strom, 1997.
- KOLÁŘOVÁ, I., KLÍMOVÁ, K., HAUSER, P., ONDRÁŠKOVÁ, K. *Český jazyk pro studující učitelství I. stupně ZŠ*. Praha: Grada, Publishing, a.s., 2012, 296 s. ISBN 978-80-247-3358-6.
- KOVÁČOVÁ, M. *Jazyková výchova v pedagogické praxi*. Bratislava: KPÚ, 1991.
- KRČMOVÁ, M., RICHTEROVÁ, L. *Metodika jazykové výchovy v předškolním věku*. Praha: SPN, 1989.
- KROBOTOVÁ, M. *Spisovná výslovnost a kultura mluveného projevu*. Olomouc: UP, 2005, 219 s. ISBN 80-244-0187-8
- KOŽMÍN, Z. *Tvořivý sloh*. Praha: Victoria Publishing, a. s., 1995, 102 s. ISBN 80-7187-037-4.
- LANGER, A. *Úspěch veřejné promluvy*. Praha: Fortuna, 1993, 103 s. ISBN 80-7168-063-X.
- LOTKO, E. *Kapitoly ze současné rétoriky*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1997, 170 s. ISBN 80-7067-685-X.
- MINÁŘOVÁ, E. *Stylistika češtiny*. Brno: MU, 2009, 84 s. (zvláště kapitoly: III. Český národní jazyk a jeho stratifikace, VIII. Styl hovorový, IX. Styl odborný, XII. Styl řečnický.) ISBN 978-80-210-4973-4.
- Pravidla českého pravopisu*. Praha: Academia, 2005, 391 s. ISBN 80-200-1327-X.
- RICHTEROVÁ, L. *Didaktická hra jako prostředek jazykové výchovy*. Brno: 1984.
- SOVÁK, M. a kol. *Logopedie – metodika a didaktika*. Praha: SPN, 1984.
- ŠMAJSOVÁ BUCHTOVÁ, B. *Rétorika. Vážnost mluveného slova*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010, 231 s. ISBN 978-80-247-3031-8.